

Bhagavad Gītā

Viveki

Inhoud

Voorwoord	7
Inleiding - Basisbegrippen	10
Inleiding – De Mahābhārata	16
Bhagavad Gītā invocatie	19
I - Het verdriet van Arjuna	22
II - Kennis	29
III - Handelen	41
IV - Het opgeven van handelingen door kennis	48
V - Verzaking	55
VI - Meditatie	60
VII - Indirecte en directe kennis	68
VIII - De onvergankelijke <i>brahman</i>	73
IX - Koning van de kennis, koning van de geheimen	78
X - De glorie van Īśvara	84
XI - Het visioen van de kosmische vorm	92
XII - Devotie	102
XIII - Het onderscheid tussen het veld en de kenner van het veld	106
XIV - De drie <i>guṇa</i> 's	112
XV - De hoogste persoon	117
XVI - Het onderscheid tussen het waardige en onwaardige	121
XVII - De drie soorten <i>śraddhā</i>	125
XVIII - Vrijheid en verzaking	130

Voorwoord

De Bhagavad Gītā is voor miljoenen mensen een grote bron van inspiratie. Niet alleen in India, maar overal ter wereld, ook hier in Nederland, putten mensen kracht uit dit ‘Lied van de Heer’ door de verzen te chanten of te lezen, door over de betekenis te praten of er in stilte op te reflecteren.

Voor de gemiddelde Nederlander is het niet gemakkelijk om de Bhagavad Gītā te begrijpen, aangezien dit geschrift al duizenden jaren oud is en ingebed is in de Vedische cultuur. De tekst veronderstelt kennis van deze cultuur en van begrippen zoals *dharma*, *karma*, *prakṛti* en *guṇa*'s. Toch blijkt dat vrijwel iedereen die de verzen leest, geïnspireerd raakt en iets van de diepgang van de Bhagavad Gītā beleeft, omdat zij gaat over de fundamentele zoektocht van ieder mens naar een leven vrij van innerlijke onrust.

Zo werden wij zelf als twintigers, aan het begin van onze spirituele zoektocht, geraakt door de wonderlijke dialoog tussen Arjuna en Heer Krishna, zonder er veel van te begrijpen. Pas veel later ontdekten we dat de Bhagavad Gītā onderwezen wordt in een duizenden jaren oude onderwijstraditie. Nog weer later konden we onszelf drie jaar onderdompelen in deze kennis, in de Arsha Vidya Gurukulam in Anaikatti, Zuid-India. Daar volgden we een opleiding in Vedanta en Sanskriet onder leiding van Swami Dayananda Saraswati (1930-2015), waarbij het commentaar van Adi Shankara (800 n.Chr.) centraal stond. De eerste paar maanden dat we in de

Gurukulam lessen volgden, verbaasden we ons keer op keer hoe helder deze kennis ontvouwd kon worden. Niet als een theorie, maar als transformerende wijsheid.

Sinds 2015 geven wij deze kennis op de traditionele wijze door in Nederland. Hoewel we van mening zijn dat de Bhagavad Gītā het best tot haar recht komt als de betekenis van de verzen systematisch onderwezen wordt door een leraar, brengen we nu op veler verzoek deze Nederlandse vertaling uit.

We hebben de verzen vanuit het Sanskriet vertaald, waarbij we gestreefd hebben naar een vertaling die zowel prettig leesbaar is, als ook dicht bij het oorspronkelijke Sanskriet blijft. Daarbij hebben we gebruikgemaakt van het commentaar van Adi Shankara en van onze leraren Swami Dayananda, Swami Sakshatkrtananda en Swami Sadatmananda. Ook hebben we de 'Aruna Sanskrit Language Series' geraadpleegd.

Niet alle Sanskriet-woorden zijn goed te vertalen, omdat er in het Nederlands geen passende woorden voor zijn. Daarom geven we in de hierna volgende inleiding een korte uitleg van de belangrijkste begrippen.

Voor meer verdieping raden wij het boek 'De essentie van de Bhagavad Gītā' van Swami Dayananda aan. Dit is een verhelderend boek om naast deze Nederlandse vertaling te lezen. Voor wie ook graag Engelstalige boeken leest, is de negendelige 'Bhagavad Gītā Home Study Course' van Swami Dayananda een goede keuze. En natuurlijk is het mogelijk om het onderwijs te volgen dat wij aanbieden in Nederland, zie hiervoor de website www.advaita.nl.

Nog altijd blijven wij ons verwonderen over de rijkdom van het traditionele Vedānta-onderwijs. Elke dag zijn wij dankbaar dat we hiermee in aanraking zijn gekomen. In het bijzonder gaat onze dank uit naar Swami Dayananda, die voor ons en voor zovelen een bron van compassie en wijsheid is geweest en nog altijd is. En ook zijn we onze studenten dankbaar, die het voor ons mogelijk maken om deze bevrijdende kennis te delen. Wij hopen met deze vertaling de ontdekking van die vrijheid toegankelijker te maken.

Manon & Rommert van Dijk
Lelystad, 2023

Inleiding - Basisbegrippen

De Veda's en de Vedische cultuur

De kennis van de Bhagavad Gītā vindt haar oorsprong in de Veda's. 'Veda' betekent kennis. De Veda's zijn een omvangrijke bundel kennis in de vorm van mantra's, die als goddelijk beschouwd worden. Ze onthullen kennis die we niet op een andere manier te weten kunnen komen. De Veda's zijn voor zover bekend de oudste geschriften ter wereld. De mantra's zijn duizenden jaren geleden geopenbaard aan *ṛṣi's*, zieners, die in staat waren om deze subtiele kennis te ontvangen en mondeling door te geven.

De Sanskriet-mantra's zijn gebundeld tot de vier Veda's: Ṛg-veda, Yajur-veda, Sāma-veda en Atharva-veda. De samensteller van deze vier Veda's, Veda Vyāsa genaamd, wordt gezien als de auteur van het epos de Mahābhārata, waar de Bhagavad Gītā deel van uitmaakt.

Inhoudelijk bestaan de Veda's uit twee gedeelten. Het eerste gedeelte, de *karmakāṇḍa* genoemd, gaat over gebeden, rituelen en meditaties. Het tweede, veel kleinere gedeelte wordt Vedānta of *jñānakāṇḍa* genoemd. Hier vinden we de Upaniṣads die het onbegrensde, *brahman*, ontvouwen. Vyāsa herformuleert dezelfde kennis in de meer toegankelijke vorm van de Bhagavad Gītā.

De Veda's vormen de basis van de Vedische cultuur met haar vele rituelen, tempels, kunstvormen, geleerden en wijzen. Het is de basis van *sanātana-dharma*, de eeuwige religie die geen begin of einde heeft. Na dui-

I - Het verdriet van Arjuna

Dhṛtarāṣṭra zei:

1. O Sañjaya, wat deden mijn mensen en de Pāṇḍava's, toen ze verlangend om te vechten waren samengekomen op Kurukṣetra, het land van *dharma*?

Sañjaya zei:

2. Nadat koning Duryodhana het leger van de Pāṇḍava's in gevechtsformatie had zien staan, wendde hij zich tot zijn leraar Droṇa en sprak de volgende woorden.
3. 'O leraar! Aanschouw dit machtige leger van de zonen van Pāṇḍu, geformeerd en geleid door uw briljante leerling Dhṛṣṭadyumna, de zoon van Drupada.'
4. 'Hier staan helden en grote boogschutters, even sterk in een gevecht als Bhīma en Arjuna – Sātyaki, Virāṭa, de heldhaftige Drupada, ...
5. ... Dhṛṣṭaketu, Cekitāna, de dappere koning van Kāśī, Purujit, Kuntibhoja en de voorname Śaibya, ...
6. ... de machtige Yudhāmanyu, de sterke Uttamaujas, Abhimanyu en de vijf zonen van Draupadī – allen grote strijders.'
7. 'O Droṇa, beste onder de brahmanen! Neemt u dan nu kennis van de voorname mensen aan onze zijde, de leiders van mijn leger. Ik stel hen aan u voor.'